

รายวิชาภาษาไทย

รหัสวิชา ท๑๔๑๐๑

เรื่อง “สำนวนไทยใจชื่นชม (๑)”

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

ผู้สอน ครูธีระพล แก้วคำจันทร์

ครูวรรณรี วุ่นนุรักษ์

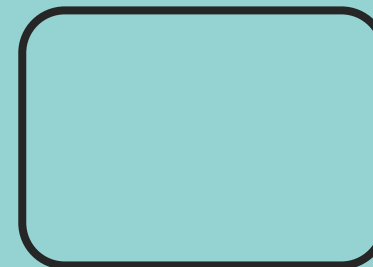


คำไทยใช้ให้ถูก



๑.

เบญจเพศ



๒.

เบญจเพส



คำไทยใช้ให้ถูก

เบญจเพส

[เบน-จะ-เพด] หมายถึง

(จ.) ยี่สิบห้า เช่น **อายุถึงเบญจเพส**

(ป. ปณจวิส).



ทบทวน

ความรู้เดิม



เกมถอดรหัสภาพ

ลูก



โน

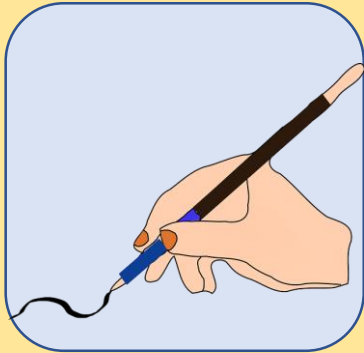


มือ

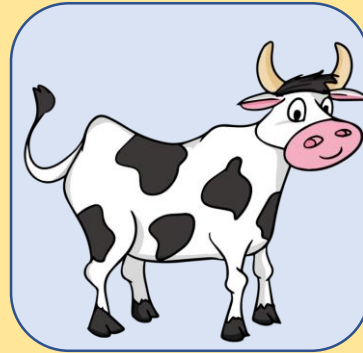
ลูกไก่โนกำมือ



เกมถอดรหัสภาพ



ให้



กลัว

เขียนเสือให้วัวกลัว



เกมถอดรหัสภาพ

ขว้าง



ไม้

พั่น



ขว้างไม้พั่นคอ



เกมถอดรหัสภาพ



ห้องปากแตก



เกมถอดรหัสภาพ



ปลาหมอตายเพราะปาก



คำถามจุดประกายความคิด

นักเรียนรู้จักจำนวนเหล่านี้หรือไม่

ลองอธิบายความหมาย



จุดประสงค์การเรียนรู้



๑. บอกความหมายของสำนวนไทยได้
๒. ใช้สำนวนไทยได้ถูกต้อง
๓. เห็นคุณค่าของการใช้สำนวนไทยให้ตรงความหมาย



เพิ่มเติม

ความรู้ใหม่





นักเรียนศึกษาใบความรู้ที่ ๖
เรื่อง ลำนวนไทย

อภิปราย สรุปความรู้
ร่วมกับเพื่อนและครู

สำนวนไทย คือถ้อยคำหรือข้อความที่กล่าวสืบทอด
กันมาช้านาน มีความหมายไม่ตรงตามตัวหรือ
มีความหมายอื่นแฝงอยู่ เพื่อให้ผู้รับได้ไปตีความ
ทำความเข้าใจด้วยตนเองอีกชั้นหนึ่ง



เกร็ดความรู้

สันนิษฐานว่า สำนวนนั้นมีอยู่ในภาษาพูด
ก่อนที่จะมีภาษาเขียนเกิดขึ้นในสมัยสุโขทัย

เช่น ๑) โพร่ฟ้าหน้าใส

๒) ในน้ำมีปลา ในนามีข้าว



สำนวนไทยแบ่งออกเป็น ๒ ประเภท



สำนวนที่เป็นสุภาพ



สำนวนที่เป็นคำพังเพย



เปิดป้ายทนายสำนวนไทย

- ๑) แบ่งกลุ่ม ๔-๕ คน
- ๒) ครูแจกกระดานไวท์บอร์ดและปากกา
- ๓) นักเรียนดูรูปภาพและเขียนสำนวนลงในกระดานไวท์บอร์ด
- ๔) ครูปลายทางตรวจสอบความถูกต้องและนับคะแนน



ภาพที่ ๑



สี่

ซอ

ให้

ควาย

ฟัง



ภาพที่ ๒

จับ ปลา สอง มือ



ภาพที่ ๓

ช่าง ตาย ทั้ง ตัว เอา ใบ บัว มา ปิด



ภาพที่ ๕



คางคก ชน วอ



ภาพที่ ๕

กระต่าย หมาย จันทร์



ภาพที่ ๒



วิว หาย ล้อม คอก



ภาพที่ ๗

เข็น ครก ขึ้น ภูเขา



ภาพที่ ๘

เดิน ตาม หลัง ผู้ใหญ่ หมา ไม่ กัด



ภาพที่ ๕

ทำนา บน หลัง คน



ภาพที่ ๑๐

ปอก กล้วย เข้า ปาก



ของฝากจากครู

ให้หนูคนเก่ง



ของฝากจากครูให้หนูคนเก่ง



บทบาทครูปลายทาง

๑. ครูแจกใบงานที่ ๒ เรื่อง ความหมายสำนวน
๒. ครูอธิบายขั้นตอนการทำใบงานเพิ่มเติม
๓. ครูสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติกิจกรรมและบันทึกผล

บทบาทนักเรียน

๑. นักเรียนฟังคำชี้แจงการทำใบงานที่ ๒ เรื่อง ความหมายสำนวน
๒. นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมใบงานที่ ๒ เรื่อง ความหมายสำนวน



ของฝากจากครูให้หนูคนเก่ง

ใบงานที่ ๖ เรื่อง ความหมายสำนวน

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนความหมายของสำนวนต่อไปนี้

๑. ลีซอให้ควายฟัง
๒. จับปลาสองมือ
๓. กระจ่างหมายจันทร์
๔. คางคกขึ้นวอ
๕. เข็นครกขึ้นภูเขา
๖. วัวหายล้อมคอก
๗. ช้างตายทั้งตัวเอาใบบัวมาปิด
๘. เดินตามหลังผู้ใหญ่หมาไม่กัด
๙. ทำนาบนหลังคน
๑๐. ปอกกล้วยเข้าปาก

สรุป

บทเรียน



๑

สี่ขอให้ความยั้ง

หมายถึง สั่งสอนแนะนำคนโง่มักไม่ได้ผล
เสียเวลาเปล่า

ที่มา : พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน



๒

จับปลาสองมือ

หมายถึง หมายถึงเอาให้ได้ทั้ง ๒ อย่าง, เสี่ยงทำการ
๒ อย่าง พร้อม ๆ กัน ซึ่งอาจไม่สำเร็จทั้ง ๒ อย่าง

ที่มา : พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน



๓

กระต่ายหมายจันทร์

หมายถึง ผู้ชายหมายปองผู้หญิงที่มีฐานะดีกว่า

ที่มา : พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน



๔

คางคกขี้นวอ

หมายถึง คนที่มีฐานะต่ำต้อย พอได้ดิบได้ดี
ก็มักแสดงกิริยาอวดดีลืมตัว

ที่มา : พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน



๕

เข็นครกขึ้นภูเขา

หมายถึง ทำงานที่ยากลำบากอย่างยิ่งโดยต้องใช้
ความเพียรพยายามและอดทนอย่างมาก หรือบางทีก็เกินกำลัง
ความสามารถหรือสติปัญญาของตน

ที่มา : พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน



๖

ว้าวหายล้อมคอก

หมายถึง ของหายแล้วจึงเริ่มป้องกัน,
เรื่องเกิดขึ้นแล้วจึงคิดแก้ไข

ที่มา : พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน



๗

ช่างตายทั้งตัวเอาใบบัวมาปิด

หมายถึง ความชั่วหรือความผิดร้ายแรง
ที่คนรู้ทั่วกันแล้ว จะปิดอย่างไรก็ไม่มิด

ที่มา : พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน



๘

เดินตามหลังผู้ใหญ่หมาไม่กัด

หมายถึง ประพฤติตามอย่างผู้ใหญ่
ย่อมปลอดภัย

ที่มา : พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน



๙

ทำนาบนหลังคน

หมายถึง หาผลประโยชน์ใส่ตน
โดยขูดรีดผู้อื่น

ที่มา : พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน



๑๐

ปกกกล้วยเข้าปาก

หมายถึง ง่าย, สะดวก เช่น ง่ายเหมือน
ปกกกล้วยเข้าปาก

ที่มา : พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน



คำถามสรุปบทเรียน

สำนวนไทย
คืออะไร



สิ่งที่โรงเรียนปลายทางต้องเตรียม

สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th

๑. ใบความรู้ที่ ๗ เรื่อง สุภาชิตคำพังเพย
๒. พจนานุกรมฉบับนักเรียน
๓. บัตรคำสำนวนไทย
๔. ใบงานที่ ๗ เรื่อง สุภาชิตไทย



บทเรียนครั้งต่อไป

“สำนวนไทยใจชื่นชม (๒)”

รายวิชาภาษาไทย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

